

بَنُونَۙ .
اِلَّا مَنْ
اَتَى
اللّٰهَ
بِقَلْبٍ
سَل۪يمٍۜ “O gün ki ne mal
fayda verir ne oğullar! Allah’a arınmış bir kalp ile gelen başka.” (Şuarâ, 26/88-89) İnsan ahlakını oluşturan huylar kötü ve iyi olmak üzere ikiye ayrılır.
Güzel ve iyi huyların arasında tevazu (alçak gönüllülük), doğruluk, sabır, cesaret, emanete riayet, nimete ve iyiliğe karşı şükür, yumuşaklık, sevgi, merhamet, cömertlik gibi övülen tavır ve davranışlar sayılabilir.
Kötü huylar arasında ise, kibir, gazap, zulüm, gaflet, haset, yalancılık, iki yüzlülük, iyiliği başa kakma, riya, kendini beğenme gibi yerilen tavır ve duygular sayılabilir. Yüce Kitabımızın yerdği kötü huylardan birisi de “kibir ve gurur”dur. Kibir; büyüklenmek, gururlanmak, kendini başkasından üstün göstermek ve başkasına itibar göstermeyip onu yok saymak anlamına gelmektedir. Ucub/kendini beğenmek ise, kendini başkasından üstün bilmektir. Gururlu insan yaptığı iyi işler sebebiyle kendini beğenir. İnsan, kendini beğenince, başkalarından üstün görür. Bu üstün görme işi de kibirdir. Ucubdan kibir doğar. Konumuzla ilgili yukarıda zikrettiğimiz ayetlere göre yüce Allah, Hz. Âdem’e kendi ruhundan üflemiş, tüm eşyanın isimlerini ona öğretmiş, onu yeryüzüne halife tayin etmişti. İblis bunun üzerine kıskançlık duygusuna kapıldı, kendisinin ateşten yaratıldığını ileri sürerek Âdem’e secde etmedi. İblis, Âdem’in varlığının dış görünüşüne bakıp kendini üstün görmüştür ve yaratılışın içyüzünü, sırrını, hikmetini anlamamıştır. Âdem’i sırf toprak zanneden İblis’in yaklaşımı, kendi maddesini ondan üstün sanmıştır. Kendini mal, yüz güzelliği, makam, ırk, soy, sınıf veya üke olarak üstün görenlerin anlayışı da aynı düşüncenin bir sonucudur. Kutsal Kitabımız, kötü duygu ve düşüncelerin ruhu bozup insanı iyiliklerden ve doğru yoldan saptırdığından sıkça bahseder. Hatta bu kötü duyguların, demirin paslandığı gibi kalbi paslandırdığını ve bir zaman sonra gerçeği göremez hâle getirdiğini belirtir: كَلَّا
بَلْ۔ رَانَ
عَلٰى
قُلُوبِهِمْ
مَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ
“Hayır hayır! Doğrusu onların kazanmakta oldukları kalplerini paslandırmıştır.”
(Mutaffin, 83/14) Sevgili Peygamberimiz (s.a.s), bu gerçeği veciz bir şekilde şöyle izah etmiştir: أَلاَ
وَإِنَّ فِي
الْجَسَدِ
مُضْغَةً
إِذَا
صَلَحَتْ
صَلَحَ
الْجَسَدُ

اَنُؤْمِنُ
لِبَشَرَيْن&#16
16; مِثْلِنَا
وَقَوْمُهُم&#16
14;ا لَنَا
عَابِدُونَۚ
“Nitekim şöyle dediler: “Soydaşları bize kölelik ederlerken bizden farklı
olmayan bu iki adama mı inanacağız!” (Mü’minun, 23/47)
قَالَتْ
رُسُلُهُمْ
اَفِي
اللّٰهِ
شَكٌّ
فَاطِرِ
السَّمٰوَات&#16
16;
وَالْاَرْضِ&#17
56; يَدْعُوكُمْ
لِيَغْفِرَ
لَكُمْ مِنْ
ذُنُوبِكُمْ
وَيُؤَخِّرَ&#16
03;ُمْ اِلٰٓى
اَجَلٍ
مُسَمًّىۜ
قَالُٓوا
اِنْ
اَنْتُمْ
اِلَّا
بَشَرٌ
مِثْلُنَاۜ
تُر۪يدُونَ
اَنْ
تَصُدُّونَا
عَمَّا كَانَ
يَعْبُدُ
اٰبَٓاؤُ۬نَ&#15
75; فَأْتُونَا
بِسُلْطَانٍ
مُب۪ينٍ “Peygamberleri,
“Gökleri ve yeri yaratan Allah hakkında bir şüphe mi var? O, günahlarınızı
bağışlamak için size bir çağrıda bulunuyor ve size belli vakte kadar da süre
veriyor” dediler. Onlar, “Siz de bizim gibi sadece insansınız; bizi atalarımızın tapmış
olduğu tanrılardan uzaklaştırmak istiyorsunuz. O halde bize, açık bir delil getirin!”
diye cevap verdiler.” (İbrahim, 14/10) karşı gösterilen kibir ve gururdur. İkincisi ise
kişinin kendi nefsinde oluşturduğu kibir ve gururdur. Bunlar da insanın ilmiyle, ibadetiyle,
nesebiyle, güç ve kuvvetiyle, servetiyle, makam ve mevki ile yakınlarının
çokluğu ile başkalarına karşı övünmesidir. Hâlbuki hiçbir kimsenin

